



Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

Beheer sporthallen en sportparken

Onderzoeksopzet

11 januari 2013

R a

Inhoudsopgave

| | | |
|-----------|--|-----------|
| 1. | Aanleiding onderzoek | 5 |
| 2. | Oriëntatie | 9 |
| 3. | Probleemstelling | 13 |
| 4. | Onderzoeksaanpak | 15 |
| 5. | Planning | 17 |
| 6. | Organisatie | 19 |
| | Bijlage 1 - Oriënterende gesprekken | 21 |
| | Bijlage 2 - Geraadpleegde documenten | 23 |
| | Bijlage 3 - Algemene werkwijze rekenkameronderzoek | 25 |
| | Bijlage 4 - Lijst met aangedragen onderwerpen in oriënterende gesprekken met deelraadsleden | 27 |

R a

1. Aanleiding onderzoek

De rekenkamer heeft in haar Onderzoeksprogramma 2012 een onderzoek naar het beheer van sporthallen en sportparken aangekondigd.

Bij de selectie van dit onderzoek speelden het maatschappelijk en politiek belang en de doelmatigheidsrisico's een rol.

Maatschappelijk en politiek belang

De gemeente Amsterdam vindt dat sport essentieel is voor de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van mensen, vooral van kinderen. Ook wil de stad dat sport breed toegankelijk is. Mogelijkheden daartoe worden geboden in het aanbod van sporthallen en sportparken in de gemeente. De centrale stad en de stadsdelen zien daarom de bouw en de instandhouding van sporthallen en sportparken als een gemeentelijke basisvoorziening, waarvoor de gebruiker een redelijk tarief moet betalen, maar waaraan ook de gemeente via subsidie aan bouw of aanleg, exploitatie en onderhoud wil bijdragen.

De gemeente heeft haar missie op het gebied van de sport in het Sportplan 2009-2012 verwoord als *alle Amsterdammers een leven lang actief*. In het concept Sportplan 2013-2016 blijft deze missie gehandhaafd maar werd hieraan nog een verbijzondering toegevoegd, namelijk het Olympisch Plan 2028. Dit laatste is inmiddels echter van de baan en de gemeente Amsterdam wil, mede gestimuleerd door het regeerakkoord, Amsterdam omvormen tot sportstad.

De politieke belangstelling voor een doelmatig beheer van sportaccommodaties blijkt onder andere uit een initiatiefvoorstel en twee ingediende en moties in de afgelopen jaren. In een aangenomen motie (VVD, 2011) inzake de begroting 2012 wordt het college gevraagd om inzicht in de uitgaven aan sport per stadsdeel en een plan om het maatschappelijke en financiële rendement van sportsubsidies en accommodatiekortingen te vergroten.¹

Het door het college ondersteunde initiatiefvoorstel (GL, 2012) verzoekt om een centrale aansturing van de verhuur van sportaccommodaties.² Dit moet leiden tot een actieve bemiddeling bij het vinden van geschikte accommodaties en sportmogelijkheden voor Amsterdammers en tot ondersteuning aan beheerders van accommodaties. Bij dit voorstel heeft de raad bovendien een motie (GL, D66, PvdA en VVD, 2012) aangenomen waarin het college wordt verzocht om stadsdelen in de gelegenheid te stellen het beheer van sportparken of sporthallen aan een stichting te geven.³ Het oogmerk moet hierbij een intensivering van het gebruik van deze sportaccommodaties zijn.

¹ Motie van het raadslid de heer Benjamin inzake de begroting voor 2012 (rendement sportsubsidies), 2011 afd. 1 nr. 1066.

² Het sportschakelpunt: de centrale plek voor vraag en aanbod van sportruimtes van 3 juli 2012 van raadslid Van Roemburg en de bestuurlijke reactie daarop zoals aangenomen in de raadsvergadering van 19 december 2012.

³ Motie Ruimte voor initiatief zoals aangenomen in de raadsvergadering van 19 december 2012.

Risico's voor de doelmatigheid

De exploitatie van sporthallen en sportparken is veelal lang niet kostendekkend. Dat blijkt wel uit het feit dat de centrale stad en stadsdelen in totaal samen circa € 83 miljoen aan uitgaven in de begroting 2013 hebben opgenomen voor sport, waarvan circa € 54 miljoen bestemd is voor sportaccommodaties.⁴ Daar staat in diezelfde begroting maar een bedrag aan ontvangsten tegenover van circa € 17 miljoen in totaal. Helaas is niet gespecificeerd wat de baten van de sportaccommodaties zijn. Wordt er van de veronderstelling uitgegaan dat het volledige bedrag van € 17 miljoen baten zijn van de sportaccommodaties dan houdt dit in dat de kosten van de sportaccommodaties voor maximaal 32% afgedekt worden door de inkomsten.

Het verhogen van de doelmatigheid van gemeentelijke sportaccommodaties speelde tien jaar geleden al. Zo was in het Bestuursakkoord Stadsdelen 2002-2006 (2002) het verbeteren van de systematiek van onderhoud en beheer van de sportaccommodaties een doel. Dit vanwege de toen slechte staat van onderhoud en het onvoldoende functioneel zijn van de accommodaties in verschillende stadsdelen. In het Bestuursakkoord Sport (2003) hebben de centrale stad en de stadsdelen vervolgens vastgelegd om de gemeentelijke basissportvoorzieningen op een zodanig kwalitatief en kwantitatief niveau te handhaven, dat deze voldoen aan de behoefte en wensen van de Amsterdamse bevolking.⁵ Ook stelden zij hierin samen tarieven vast voor het gebruik van de gemeentelijke basissportvoorzieningen waarbij een afwijking van plus en min 10% van het gemiddelde tarief als toelaatbaar wordt beschouwd. De stadsdelen zijn wel vrij in keuze hoe zij het beheer van de voorzieningen vormgeven. Dit bestuursakkoord is nu nog steeds van kracht.

In de huidige periode staat het budget van de centrale stad en de stadsdelen onder druk als gevolg van de economische ontwikkelingen en rijksbezuinigingen. In de Kadernota 2013 is mede daarom besloten tot maatregelen op het gebied van de organisatie en het financieel stelsel van de gemeente Amsterdam. De gemeente zal besparingen realiseren door het efficiënter inrichten en standaardiseren van dienstverlening en bedrijfsvoering. Ook zal zij taken tussen stadsdelen en diensten ontdebellen. De financiële functie wordt verbeterd door de invoering van één financieel administratiesysteem, een centrale ramings- en bekostigingsfunctie en een investeringsstrategie. Daarnaast is besloten tot een nieuwe bestuurlijke inrichting mede naar aanleiding van het Wetsvoorstel afschaffing deelgemeenten.⁶ Zo zullen de stadsdelen op basis van de huidige verwachting de vorm krijgen van territoriale bestuurscommissies.

In het licht van al deze ontwikkelingen werken ambtenaren van de centrale stad en de stadsdelen binnen het beleidsterrein sport nu gezamenlijk aan een voorstel dat de

⁴ Concept Sportplan 2013-2016, pag. 33.

⁵ Bestuursakkoord Sport (gemeenteraad 15 januari 2003, nr. 16 afd. 1). Basissportvoorzieningen zijn gemeentelijke en gesubsidieerde sportvoorzieningen.

⁶ De verwachte plenaire behandeling van het wetsvoorstel door de Eerste Kamer is op 29 januari 2013. Bron: http://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/33017_afschaffing_bevoegdheid_geraadpleegd op 4 januari 2013.

organisatie van sport in de gemeente Amsterdam moet veranderen. Dit gebeurt onder de naam Sport 2.0 en moet ook leiden tot een nieuw Bestuursakkoord Sport. Men wil daarbij het beheer en de exploitatie van de gemeentelijke sportaccommodaties meer kostendekkend en meer klantgericht maken en er tegelijkertijd voor zorgen dat het sportaanbod breder en meer gericht op doelgroepen wordt. Een onderdeel van Sport 2.0 betreft daarom een onderzoek, dat in het eerste kwartaal van 2013 plaatsvindt en de kosten en opbrengsten van de centrale stad en stadsdelen voor sport inzichtelijk moet maken. Dit onderzoek vindt plaats onder leiding van de Dienst Maatschappelijk Ontwikkeling (DMO).

R a

2. Oriëntatie

Wat houdt beheer en exploitatie van sporthallen en sportparken in?

De rekenkamer maakt een onderscheid tussen het beheer en de exploitatie van sporthallen en sportparken.

Onder beheer verstaan we de zorg voor het eigendom van de sportaccommodatie, onder exploitatie wordt verstaan het in gebruik geven van de accommodatie tegen een bepaalde vergoeding (het uitbaten van de accommodatie). Afhankelijk van de vorm van beheer kan het doel zijn om hiermee winst te maken.

Wat is de taak van de gemeente hierbij?

De gemeente Amsterdam heeft geen wettelijke taak op het gebied van sport en sportaccommodaties. De gemeente ontwikkelt en voert sport- en beweegbeleid uit. Zij doet hetzelfde voor het (sport)accommodatiebeleid.

De gemeente is volstrekt autonoom om hier invulling aan te geven omdat er geen bijzonder wet- en regelgeving op dit vlak is. Niettemin raakt dit beleidsterrein andere beleidsterreinen zoals onderwijs, gezondheid, welzijn, jeugd en ruimtelijke ordening.

Alle gemeentelijke sporttaken en -bevoegdheden zijn officieel aan de stadsdelen overgedragen. Er zijn op dit gebied geen taken en bevoegdheden uitdrukkelijk aan het centrale bestuur (de centrale stad) voorbehouden door deze op de zogenaamde A-lijst bij de Verordening op de Stadsdelen te plaatsen.

Wel zijn gemaakte afspraken bepalend zoals die in het eerder genoemde Bestuursakkoord Sport (2003). Daarin is - naast een bandbreedte voor de gebruikerstarieven - ook overeengekomen dat de centrale stad een zogeheten accommodatieplan opstelt met hulp van de stadsdelen. Dit plan legt het noodzakelijke aanbod aan en de spreiding van sportvoorzieningen over de stad vast. Daarnaast stelt de centrale stad in samenwerking met de stadsdelen een meerjarig sportplan op. Het huidige Sportplan 2009-2012 fungeert als raamovereenkomst tussen centrale stad en stadsdelen waarin zij de koers, doelstellingen, gezamenlijke programma's en rolverdeling zijn overeengekomen. Elk stadsdeel heeft vervolgens zijn eigen sport- en beweegplan opgesteld. De stadsdeelplannen sluiten nauw aan op het Sportplan 2009-2012 maar bieden ook ruimte aan eigen accenten per stadsdeel⁷. In het concept Sportplan 2013-2016 wordt ingezet op nog meer samenwerking en opereren als één Amsterdam.⁸ Dit geldt vooral voor het terrein van de topsport, de tarieven en de terbeschikkingstelling van sportaccommodaties aan verenigingen. De prognoses uit het Sportaccommodatieplan (maart 2006) zijn in het kader van het nieuwe sportplan geactualiseerd.⁹ Het college heeft aangegeven dat de resultaten niet significant afwijken van de prognoses uit 2006.

⁷ Gebaseerd op het rapport 80+20>100: Versterking uitvoering sociaal domein, waarin als uitgangspunt is genomen: 80% gezamenlijk, 20% eigen invulling.

⁸ Concept *Sportplan 2013-2016* (de behandeling van de 1^e termijn was in de vergadering van de raadscommissie KSZ van 1 november 2012; de behandeling van de tweede termijn zal begin 2013 plaatsvinden).

⁹ *Memo Reactie op advies Sportraad en beantwoording vragen van de raadscommissie KSZ van 6*

Verscheidende stadsdelen stellen ook een vastgoedplan op waarin de sportaccommodaties zijn opgenomen.

Welke mogelijkheden voor onderzoek zijn naar voren gekomen?

Sporthallen en sportparken zijn niet evenwichtig over de stad gespreid. Vaak is dit historisch zo gegroeid. De stadsdelen aan de rand van de stad tellen er meer dan die in en rond het centrum. In ons onderzoeksprogramma gaven wij aan het onderzoek te willen uitvoeren in de stadsdelen Nieuw-West, Noord, Zuid en Zuidoost. Al in een vroeg stadium van de oriënterende fase hebben wij besloten in plaats van het stadsdeel Zuidoost het stadsdeel Oost in ons onderzoek op te nemen. Naast een goede verdeling van onderzoeken over de stadsdelen, speelde een rol stadsdelen te nemen waarbij een zo goed mogelijke onderlinge vergelijking mogelijk is. Daarbij is gekeken naar het aantal inwoners, de opbouw van de bevolking, het aanbod, aantal en samenstelling van het bestand van de binnen- en buitensportaccommodaties en de prognoses over de behoefte aan sportaccommodaties.

In de voorbereidingen voor deze onderzoeksopzet zijn documenten geraadpleegd en oriënterende gesprekken gevoerd met deelraadsleden van verschillende politieke partijen en medewerkers, met inhoudelijke kennis van de sport, van de vier genoemde stadsdelen. Een overzicht van de personen die we hebben gesproken en de geraadpleegde documenten zijn opgenomen in respectievelijk bijlage 1 en bijlage 2 van deze onderzoeksopzet.

De deelraadsleden brachten in de gesprekken een breed scala aan verschillende onderwerpen naar voren waarnaar onderzoek gedaan zou kunnen worden. In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van deze verschillende onderwerpen die aangedragen zijn. De onderwerpen varieerden van de vraag of sport een kerntaak van de gemeente is tot en met het gebruik van gymnastieklokalen door de sportverenigingen. De vijf belangrijkste waren naar de mening van de rekenkamer:

1. Inzicht in de kosten van de sportaccommodaties per stadsdeel en deze vergelijken.
2. Het beheer (onderhoud en kwaliteit) van de sportaccommodaties.
3. De verschillende beheer- en exploitatievormen van de sportaccommodaties.
4. De verdeling van de taken en bevoegdheden tussen de centrale stad en de stadsdelen; mede in het kader van het opheffen van de stadsdelen in 2014.
5. Het gebruik van gymzalen door de sportverenigingen.

De gesprekken met de medewerkers brachten aan het licht dat sport een complex onderwerp is om te onderzoeken en er bovendien op stadsdeelniveau duidelijke verschillen zijn ten aanzien van gebruik, behoefte (groei en afname) en beschikbare financiële middelen. Ook bleken er initiatieven gestart te zijn die raakvlakken hebben met onderwerpen die door de deelraadsleden waren aangedragen. Op basis van dit inzicht zijn door ons de eerste 3 *onderwerpen* geselecteerd als mogelijk te onderzoeken onderwerpen. Deze onderwerpen zijn teruggekoppeld naar de deelraadsleden uit de stadsdelen waarmee wij een gesprek hebben gehad.

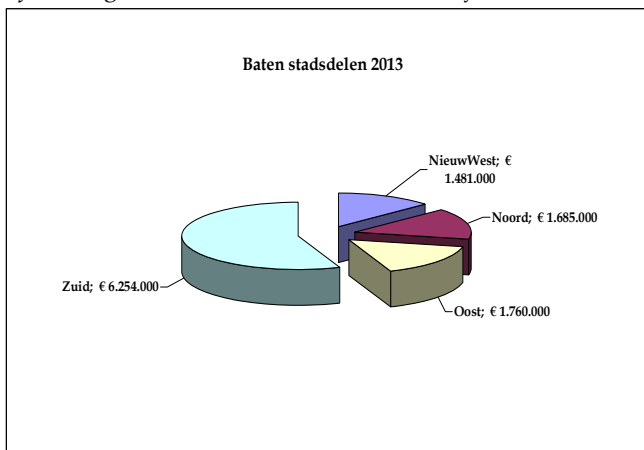
Centraal bij deze drie onderwerpen is dat als eerste stap er inzicht zal moeten zijn in de kosten van de sportaccommodaties in de verschillende stadsdelen. Het inzicht in de kosten is een item dat unaniem naar voren werd gebracht als onderwerp om onderzoek naar te verrichten.

Kosten en opbrengsten sport

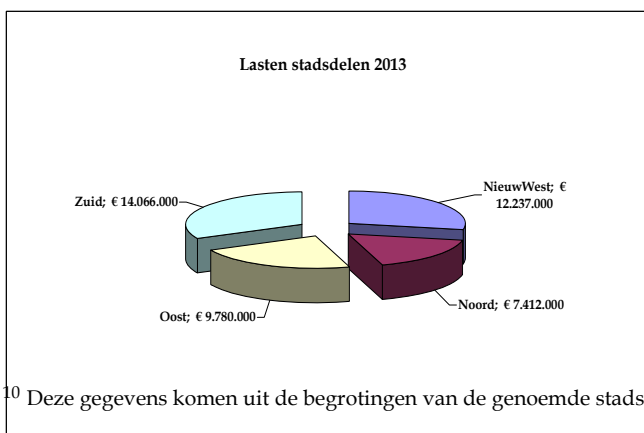
Uit de begrotingen voor 2013 van de centrale stad en de 7 stadsdelen blijkt dat in totaal € 17 miljoen euro binnenkomt aan baten bij sportaccommodaties en recreatieve voorzieningen. Aan kosten staat daar bijna € 83 miljoen euro tegenover.

Bij de vier door ons voor dit onderzoek geselecteerde stadsdelen zijn de totale baten ruim € 11 miljoen euro en de lasten € 43,5 miljoen euro¹⁰. In onderstaande afbeelding is de verdeling van de baten en lasten van de vier stadsdelen Nieuw-West, Noord, Oost en Zuid opgenomen.

Afbeelding 2.1 Baten van in totaal € 11 miljoen in vier stadsdelen voor 'sport'



Afbeelding 2.2. Lasten van in totaal € 43,5 miljoen in vier stadsdelen voor 'sport'



¹⁰ Deze gegevens komen uit de begrotingen van de genoemde stadsdelen.

In bovenstaande afbeeldingen zijn alleen de baten en lasten opgenomen van de vier door de rekenkamer geselecteerde stadsdelen. Deze afbeeldingen bevatten dus niet de baten en lasten van de centrale stad, in het bijzonder van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling die ook nog baten en lasten heeft tengevolge van de sportaccommodaties. Deze zijn hier niet in opgenomen omdat op dit moment de gegevens nog niet beschikbaar zijn om te bepalen welk deel van de baten en lasten nog toegerekend kunnen worden aan de vier geselecteerde stadsdelen.

Afbakening onderzoek

Het onderzoek richt zich op de doelmatigheid van het beheer en exploitatie van de sporthallen en sportparken. De nadruk ligt dus op de kosten en opbrengsten in deze sportaccommodaties. Dit in relatie met de verschillende beheers- en exploitatievormen die zich voordoen in de stadsdelen. Het gaat uitdrukkelijk niet om een onderzoek naar kosten en opbrengsten van bijvoorbeeld subsidies voor sportstimulering, en gemeentelijke bijdragen aan programma's als Topscore of Jump-in. Deze worden buiten het onderzoek gehouden. Uiteraard zullen wij dergelijke zaken wel raken omdat veel subsidies of bijdragen op deze terreinen, inkomsten zijn voor de sportaccommodaties.

3. Probleemstelling

In deze paragraaf presenteren we de doelstelling en de probleemstelling van het onderzoek naar het beheer van sporthallen en sportparken. Ook gaan we in op de nadere afbakening van het onderzoek.

Doelstelling

In dit onderzoek richten wij ons op het functioneren van de stadsdelen Nieuw-West, Noord, Oost en Zuid op het gebied van het beheer en de exploitatie van sporthallen en sportparken. De nadruk ligt hierbij op het beoordelen van de mate van doelmatigheid bij de uitvoering van het gemeentelijke beheer.

Daarbij wordt onder gemeentelijk beheer ook verstaan het beheren van accommodaties die door derden geëxploiteerd worden.

Hoofdvraag

In hoeverre is het door de vier stadsdelen Nieuw-West, Noord, Oost en Zuid gevoerde beleid en de uitvoering van het beheer en de exploitatie van sporthallen en sportparken doelmatig?

Onderzoeksvragen

De rekenkamer heeft de volgende twee onderzoeksvragen geformuleerd voor de eerste fase van het onderzoek. Eventuele vervolgvragen in de tweede fase van het onderzoek hangen af van deze eerste fase.

Tabel 3.1 Fasen onderzoek met bijbehorende vragen

| Fase | Onderzoeksvraag |
|---------------|--|
| <i>Fase 1</i> | <i>Inzicht in beleid, kosten en opbrengsten</i> 1) Welk beleid hebben de stadsdelen voor het beheer en de exploitatie van sportaccommodaties? 2) Wat zijn de kosten en opbrengsten per sportaccommodatie in de stadsdelen Nieuw-West, Noord, Oost en Zuid. |
| <i>Fase 2</i> | De onderzoeksvragen in deze fase zijn afhankelijk van de resultaten van de 1 ^e fase. |

In fase 1 voert de rekenkamer een verkenning uit om te bepalen welke informatie beschikbaar is met betrekking tot het beleid, de kosten en opbrengsten. Daarbij gaat het bij de laatste twee onderdelen om de informatie per sportaccommodatie. Op basis van het inzicht dat hierin verkregen wordt, kunnen we afwegen of er mogelijkheden zijn voor een 2^e fase van het onderzoek. De mogelijkheid bestaat ook dat besloten wordt geen tweede fase te starten omdat het, gezien de beschikbare informatie, niet nuttig is, het levert geen meerwaarde op.

Mogelijke vragen die in deze vervolgfase onderzocht zouden kunnen worden zijn het vergelijken van de kosten en opbrengsten van vergelijkbare sportaccommodaties in

de stadsdelen, het vergelijken van het beheer (onderhoud en kwaliteit) van de accommodaties en een vergelijking van de verschillende vormen van beheer en exploitatie in de stadsdelen. Dit laatste bijvoorbeeld aan de hand van een aantal cases.

4. Onderzoeksaanpak

Omdat er veel ontwikkelingen gaande zijn binnen de centrale stad en de stadsdelen rondom het beheer en exploitatie van sportaccommodaties, willen wij eerst onderzoeken of wij de kosten en opbrengsten per sportaccommodatie in de vier stadsdelen inzichtelijk kunnen krijgen; dit is de 1^e fase van het onderzoek. Daarbij gaat het om het inzicht op het niveau van de accommodatie zelf, dus de kosten en opbrengsten per sporthal of sportpark. Het is immers moeilijk om doelmatigheid van beheer te onderzoeken als deze basisgegevens niet voor handen zijn. Dit heeft vanzelfsprekend ook gevolgen voor de andere onderzoeksvragen die de rekenkamer in de, eventuele, tweede fase graag zou willen beantwoorden.

Eerste fase: verkenning beleid, kosten en opbrengsten

In de eerste fase onderzoekt de rekenkamer het beleid en de kosten en opbrengsten bij de sportaccommodaties.

Bij het beleid kijken we of de stadsdelen beleid hebben ontwikkeld voor het beheer en de exploitatie van de sportaccommodaties in het betreffende stadsdeel. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om sportplannen, accommodatieplannen, beleidsplannen voor beheer en exploitatie, onderzoeken naar beheer en exploitatie maar ook vastgoedplannen. We hebben al geconstateerd dat de stadsdelen allemaal een 'vastgoednota' hebben gemaakt waarin de sportaccommodaties zijn opgenomen. Bij de kosten en opbrengsten inventariseren we of het inzicht in de kosten en opbrengsten tot op het niveau van de sportaccommodaties bij de stadsdelen beschikbaar is. De rekenkamer onderzoekt daarbij welke kosten en opbrengsten de stadsdelen beschikbaar hebben en welke niet. Wij proberen hierbij zoveel mogelijk gebruik te maken van en samen op te trekken met het eerder genoemde onderzoek naar de kosten en opbrengsten dat DMO uitvoert onder de vlag van Sport 2.0. Dit om te voorkomen dat medewerkers van de gemeente Amsterdam en de stadsdelen twee maal belast worden met dezelfde soort vragen. Uiteraard moet de informatie, die dit onderzoek van DMO oplevert over de vier door de rekenkamer geselecteerde stadsdelen, wel kwalitatief geschikt zijn voor het doel van ons onderzoek. Indien dit niet het geval is, dan zullen we alsnog een beroep op de betreffende medewerkers moeten doen.

Wij hebben onder meer gegevens nodig zoals opgenomen in de onderstaande tabel; deze moeten per sportaccommodatie van de stadsdelen beschikbaar zijn.

Tabel 4.1 Voorbeelden benodigde gegevens stadsdelen Nieuw-West, Noord, Oost en Zuid op het gebied van kosten en opbrengsten sport per gemeentelijke sportaccommodatie

| Kosten | Opbrengsten |
|------------------------------------|-------------------------|
| 1. Personeel | 1. Huur verenigingen |
| 2. Overhead | 2. Huur onderwijs |
| 3. Energie | 3. Huur sportbuurtwerk |
| 4. Water | 4. Huur welzijn |
| 5. Onderhoud | 5. Huur particulieren |
| 6. Uitbesteed werk | 6. Huur overige |
| 7. Beveiliging/bewaking | 7. Verhuur ruimte |
| 8. Telecommunicatie | 8. Subsidies |
| 9. Huisvestingskosten | 9. Reclame/sponsoring |
| 10. Belastingen/heffingen | 10. Horeca/kantine |
| 11. Verzekeringen | 11. Pacht |
| 12. Afvalkosten | 12. Vergoedingen |
| 13. PR | 13. Exploitatiebijdrage |
| 14. Organisatie/activiteitenkosten | |
| 15. Kapitaallasten | |
| 16. Overige kosten | |
| 17. Onvoorziene kosten | |

Tweede fase: nadere vraagstellingen

Indien besloten wordt tot een tweede fase dan hangen de nadere vraagstellingen af van de resultaten van de eerste fase. Afhankelijk van welke informatie er beschikbaar komt in de eerste fase, selecteren wij nadere onderzoeksvragen over het beheer en de exploitatie van sporthallen en sportparken. Wij zullen naar verwachting ook enkele casussen onderzoeken. Wij kunnen echter pas dan bepalen op welke van de hierboven aangedragen vragen het tweede deel van het onderzoek zich zal richten.

5. Planning

De oriënterende fase om te komen tot deze onderzoeksopzet heeft plaatsgevonden in de periode oktober – december 2012. Het verdere onderzoek zal volgens de voorlopige planning plaatsvinden in de periode tot de zomer 2013. De benodigde tijd en doorlooptijd voor dit onderzoek is mede afhankelijk van de beschikbare (openbare) informatie, de afspraken die wij met de gemeente (centrale stad en stadsdelen) kunnen maken en de resultaten van de 1^e fase. Deze zijn bepalend voor de inhoud en planning van de eventuele 2^e fase.

Het behoort tot de mogelijkheden dat wij twee publicaties verzorgen; een aparte publicatie van de resultaten van de onderzoeksresultaten uit de 1^e fase (tussenrapportage) naast de eindrapportage die volgt na het afronden van de 2^e fase. Voor beide fasen is hieronder per fase een planning opgenomen.

Planning 1^e fase

Afhankelijk van de resultaten van de 1^e fase kan de rekenkamer besluiten voor deze onderzoeksfase een tussenrapportage te publiceren. Indien wij kiezen voor een publicatie van de resultaten van de 1^e fase, zal deze naar verwachting medio maart 2013 plaatsvinden. Dit kan bijvoorbeeld de vorm van een rekenkamerbrief krijgen. Voor deze vorm van rapportage zal ambtelijk en bestuurlijk wederhoor worden toegepast.

Planning 2^e fase

Aan het einde van de 2^e fase wordt de eindrapportage gepubliceerd. We streven ernaar de eindrapportage uit te brengen voor het bespreken van de kadernota 2014 van de centrale stad door de gemeenteraad en van de perspectievennota's 2014 door de stadsdeelraden in juni en juli 2014. Ook in de tweede fase wordt ambtelijk en bestuurlijk wederhoor toegepast.

Afhankelijk van de resultaten van de 1^e fase van het onderzoek betreft het een middelgroot tot een groot onderzoek. In totaal zijn in ieder geval minimaal 100 dagen voor het onderzoek beschikbaar.

De tussenrapportage na afloop van de 1^e fase en de eindrapportage na afloop van de 2^e fase bestaan beiden uit een onderzoeksrapport en een bestuurlijk rapport. In de fase van wederhoor wordt de ambtelijke organisatie en het bestuur in de gelegenheid gesteld om te reageren op onze bevindingen in het onderzoeksrapport (ambtelijk) en conclusies en aanbevelingen in het bestuurlijk rapport (bestuurlijk). De ambtelijke organisatie ontvangt een maand voordat het onderzoeksrapport voor ambtelijk wederhoor wordt aangeboden bericht over de precieze datum. Dit moment kan afwijken van de hierboven gegeven planning. In bijlage 3 is een toelichting op de

algemene werkwijze van de rekenkamer opgenomen, maar hieronder lopen we de belangrijkste momenten ook even langs.

Ambtelijk wederhoor

Met het ambtelijk wederhoor worden de verantwoordelijke ambtenaren in de gelegenheid gesteld om feitelijke onjuistheden in het onderzoeksrapport (nota van bevindingen) aan te geven. Hierbij wordt aan de ambtenaren gevraagd om te verwijzen naar openbare schriftelijke documenten of om kopieën van niet openbare documenten bij de reactie mee te zenden. Het onderzoeksrapport zal in ieder geval voor ambtelijk wederhoor worden verzonden aan de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling en de stadsdelen Nieuw-West, Noord, Oost en Zuid.

Bestuurlijke reactie

Het bestuurlijke rapport met daarin de belangrijkste conclusies en aanbevelingen zal aan het college van burgemeester en wethouders van de centrale stad en de dagelijkse besturen van de genoemde stadsdelen worden toegezonden. Het college en de besturen krijgen daarmee de gelegenheid om te reageren op de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer.

Tussenrapportage en eindrapportage

De bestuurlijke reacties worden integraal opgenomen in de te publiceren tussenrapportage (bij fase 1) en de eindrapportage (bij fase 2) en voorzien van een nawoord door de rekenkamer. De tussen- en eindrapportage worden vervolgens aan de gemeenteraad en aan de stadsdeelraden aangeboden.

6. Organisatie

Het onderzoek wordt uitgevoerd door:

- John van Leuken (projectleider);
- Johan de Groot (onderzoeker);
- Wendy Hauwert (onderzoeker).

R a

Bijlage 1 - Oriënterende gesprekken

Stadsdeel Nieuw-West

- Piet van Grol: Deelraadslid (VVD)
- Ellen van Slagmaat: Deelraadslid (D66)
- Jeroen Mirck: Duo-deelraadslid (D66)
- Edward Moyle: Hoofd afdeling Beleid en Advies

Stadsdeel Noord

- Jacob Oost: Deelraadslid (PvdA)
- Peter Willing: Deelraadslid (VVD)
- Manfred Harlaar: Deelraadslid (VVD)
- José Molenaar: Adviseur afdeling Sport

Stadsdeel Oost

- Astrid Kuiper: Deelraadslid (GroenLinks)
- Guillaumine Nelom: Deelraadslid (PvdA)
- Mathé Leeuwenkamp: Hoofd afdeling Accommodaties
- Hugo Hilgers: Medewerker beleidsrealisatie afdeling Accommodaties
- Gerrit de Koe: Manager team Buitenaccommodaties van de afdeling Beheer Openbare Ruimte Heel (BORH)

Stadsdeel Zuid

- Jan-Willem van der Wal: Deelraadslid (VVD)
- Paul van Grieken: Deelraadslid (GroenLinks)
- Marijke Bouman: Manager afdeling Sport
- Hella Hoetmer: Coördinator kwaliteit en ondersteuning

DMO

- Henk Stokhof: Hoofd afdeling Sport
- Andrea Aquina: Senior beleidsadviseur afdeling Sport
- Ed Degenkamp: Beleidsadviseur afdeling Sport
- Melger Seebregts: Adviseur afdeling Service, Projecten en Advies

R a

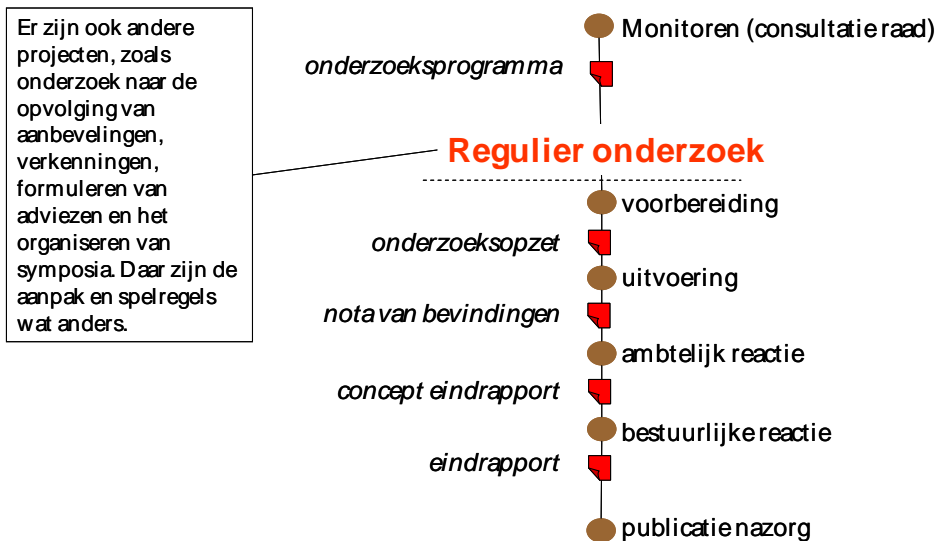
Bijlage 2 - Geraadpleegde documenten

- Stadsdeel Nieuw-West Osdorp, sportnota Sport ook meer in Osdorp, sportvoorzieningenbeleid in Osdorp 2006-2016, augustus 2006
- Stadsdeel Nieuw-West, Programmabegroting 2013
- Stadsdeel Nieuw-West, Nota Vastgoed, 10 september 2012
- Sportnota Noord sport voort, beleidsnota sport 2002-2005
- Sportplan stadsdeel Noord 2009-2012, Volop in Beweging, 29 september 2008
- Stadsdeel Noord, Programmabegroting 2013
- Stadsdeel Noord, Nota Vastgoedbeleid, oktober 2007
- Stadsdeel Oost, Programmabegroting 2013
- Stadsdeel Oost-Watergraafsmeer, concept Nota Sport en bewegen 2009-2012, 4 maart 2009
- Stadsdeel Oost-Watergraafsmeer, strategisch vastgoedbeleid, 3 maart 2009
- Stadsdeel Zuid, Programmabegroting 2013
- Stadsdeel Zuid, Sportnota 2013-2016, beleid & uitvoering, 26 oktober 2012
- Stadsdeel Zuid, Beleidsnota Vastgoed Zuid 2011-2015
- DMO, Plan van aanpak exploitatie en beheer basissportvoorzieningen (26 november 2012, ambtelijk concept)
- DMO, Sportaccommodatieplan tot 2020, Deel 1 / Vraag- en aanbodanalyse basissportvoorzieningen
- DMO, Basissportvoorzieningen bijlage 1 gemeente Amsterdam
- DMO, Sportplan 2009-2012 centrale stad
- DMO, concept Sportplan 2013-2016 centrale stad, mei 2012
- Reactie op advies Sportraad en beantwoording vragen van de raadscommissies KSZ m.b.t. het Sportplan 2013-2016 (14 juni 2012)
- Advies Sportraad Amsterdam, Verkenning Sportplan 2013-2016 (5 juni 2012)
- Gemeente Amsterdam, wijziging nr. 1 van de begroting van baten en lasten en de 7 stadsdeelbegrotingen 2012 (motie van de heer Benjamin, VVD, over rendement sport)
- Bestuursakkoord stadsdelen 2002-2006, 18 november 2002
- *Motie van het raadslid de heer Benjamin inzake de begroting voor 2012 (rendement sportsubsidies)*, 2011 afd. 1 nr. 1066.
- *Initiatiefvoorstel Het sportschakelpunt: de centrale plek voor vraag en aanbod van sportruimtes van 3 juli 2012 van raadslid Van Roemburg en de bestuurlijke reactie daarop zoals aangenomen in de raadsvergadering van 19 december 2012.*
- *Motie Ruimte voor initiatief* zoals aangenomen in de raadsvergadering van 19 december 2012.

R a

Bijlage 3 - Algemene werkwijze rekenkameronderzoek

Algemene werkwijze



Spelregels regulier onderzoek

Vooraf

- De rekenkamer is bevoegd om alle documenten te onderzoeken (gemeentewet art 183, lid1) en het gemeentebestuur moet alle inlichtingen verstrekken die de rekenkamer nodig heeft (idem art 183, lid 2).
- De onderzoeksopzet wordt ter informatie gestuurd aan de raad, het bestuur, de betrokken ambtenaren en de leidinggevende van die ambtenaren.

Gesprekken tijdens het onderzoek

- Bij het maken van een afspraak wordt aangegeven of het om een oriënterend gesprek zonder of een interview met formele verslaglegging gaat.
- Bij een interview worden de onderwerpen aangekondigd en vindt er altijd wederhoor plaats, waarbij de geïnterviewde gelegenheid krijgt om aan de hand van een schriftelijk verslag de weergave van uitspraken te corrigeren.

Communicatie rond de afronding van het onderzoek

- De datum van oplevering van de nota van bevindingen wordt één maand van te voren aan de ambtelijke organisatie gemeld.
- Dan wordt tegelijk aangegeven wanneer er een ambtelijke reactie op de nota van bevindingen en een bestuurlijke reactie op het concept eindrapport wordt verwacht.
- In de regel geldt voor beide reacties een termijn van twee weken.
- Bij de bestuurlijke reactie zal desgevraagd bij de termijn rekening worden gehouden met de vergaderplanning van B&W of het dagelijks bestuur; daarbij zal de toegestane termijn echter nooit langer worden dan drie weken.
- De rekenkamer kan soms als het onderzoek dat mogelijk en nodig maakt de reactietermijnen korter maken.

Nota van bevindingen en een ambtelijke reactie

- Er wordt gevraagd om een ambtelijk reactie op de nota van bevindingen. In die reactie kunnen feitelijk onjuistheden aan de orde worden gesteld en relevante feitelijke omissies.
- De rekenkamer geeft schriftelijk aan of en zo ja op welke wijze opmerkingen uit de ambtelijke reactie worden verwerkt.

Bestuurlijke reactie & eindrapport

- Er wordt gevraagd om een bestuurlijke reactie op het concept eindrapport. In die reactie kan commentaar worden gegeven bij de analyse en een reactie op de aanbevelingen.
- De rekenkamer schrijft in haar eindrapport nog een nawoord waarin wordt gereageerd op de bestuurlijke reactie.
- De raad en het bestuur krijgen het eindrapport onder embargo voor de publicatiedatum.
- De wijze van behandeling van het rapport wordt in overleg met de raad geregeld.

Bevoegdheden rekenkamer

De Rekenkamer Metropool Amsterdam heeft de in de gemeentewet (artikel 81a t/m 81k en artikel 182 t/m 185) verankerde taak om onderzoek te doen naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. De bevoegdheid van de rekenkamer tot onderzoek betreft alle bestuursorganen die deel uitmaken van de gemeente. De bevoegdheid tot onderzoek omvat ook gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente participeert, naamloze en besloten vennootschappen waarvan de gemeente meer dan 50% van het geplaatste aandelenkapitaal houdt en andere privaatrechterlijke personen, waar de gemeente een financiële betrokkenheid heeft van 50% of meer.

Bijlage 4 – Lijst met aangedragen onderwerpen in oriënterende gesprekken met deelraadsleden

1. Hoe verhoudt het beheer door de gemeente zich tot het beheer door een externe beheerder (privaat, verzelfstandigd)?
2. In hoeverre is een centrale exploitatie in de stad wenselijk? Of gedeeltelijk centraal (bijvoorbeeld bij grote sportparken) en gedeeltelijk decentraal (bijvoorbeeld bij gymzalen in scholen)? Dit ook in kader van het opheffen van de stadsdelen per 2014.
3. Hoe verhoudt de staat van het onderhoud zich tot het beschikbare budget? En hoe is deze verhouding in andere stadsdelen?
4. Is sport een kerntaak van de overheid?
5. Zijn er richtlijnen te formuleren voor wanneer beheer wel en wanneer niet extern uitbesteed zou moeten worden?
6. Wat zijn de kosten van het beheer per sporter (per sport)?
7. In hoeverre zijn de sportaccommodaties toegankelijk (fysiek en qua veiligheid)?
8. Hoe brandveilig zijn de sportaccommodaties?
9. De systematiek/verdeling/toewijzing van middelen voor de sportaccommodaties. Voldoet deze systematiek in de praktijk?
10. Vergelijking (bepaalde) sporthallen in de stadsdelen qua beheer en exploitatie.
11. Vergelijking kosten onderhoud van bijvoorbeeld 10 sportvelden in Noord en West.
12. Vergelijking subsidiering van de verschillende sporten.
13. Hoe wordt het gebruik geregeld in de sportaccommodaties? Naast de centrale verhuur wordt door de verenigingen ook rechtstreeks gebruik geregeld. Het inzicht hierin ontbreekt.
14. Het gebruik van gymnastieklokalen door de sportverenigingen.

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
email info@rekenkamer.amsterdam.nl

